

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona
Félévre... 4 „
Negyedévre... 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Hertelendy Ferenc Temes vármegye főispánja.

Sok baja volt az utóbbi időben a kormánynak Temes vármegyével, ahol a különböző pártok torzalkodásai miatt úgyszólván lehetetlenné vált a vármegye igazgatása. Nehezen akadt arra való ember, akire ennek a nagyrészt nemzetiségek által lakott vármegyének a vezetését rábízni lehetett volna. *Andrássy* Gyula belügyminiszter előterjesztésére az elmúlt héten Ő felsége a király *Hertelendy* Ferenc földbirtokost, főrendiházi tagot, Zala vármegye volt főispánját nevezte ki Temesmegye főispánjává.

Hertelendy Ferenc neve nem ismeretlen lapunk olvasói előtt. Az ország gazdasági mozgalmában idestova két évtized óta itt látjuk őt az önzetlenül küzdő gazdavezérek tömör soraiban.

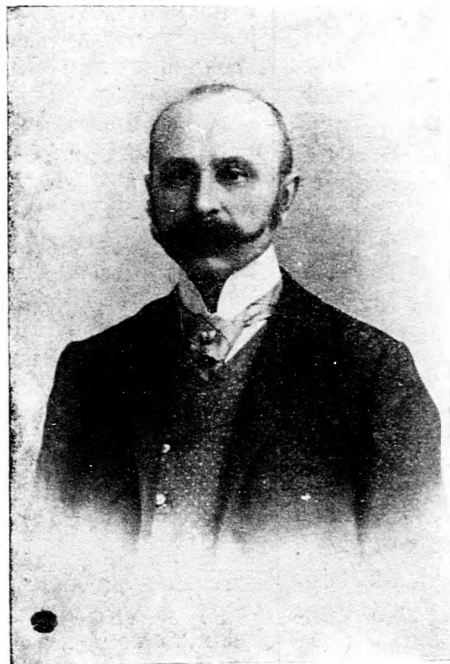
Hertelendy Ferenc mint zalai földbirtokos, a vármegyei gazdasági egyesületnek elnöki tisztét töltötte be több éven át s a vármegye gazdaközönségének élén sok üdvös alkotásnak kezdeményezője és végrehajtója volt. Nagy része volt abban, hogy a fillokszerá-pusztította zalai szőlők

ujra termik az édes nedűt. *Hertelendy* Ferenc mint zalamegyei főispán beható tanulmány tárgyává tette azt, hogy miként lehetne az ország lakosságát megmenteni a kóborló cigányok kártevésaitől, figyelmét érdemlő javaslatokat dolgozott ki a cigányügy rendezésére vonatkozólag s azokat a múlt évben Pécsen megtartott orsz. gazdasági gyűlésen előterjesztette. A kormány és törvényhozás az ő javaslatai alapján fogja rendezni a cigány-kérdést.

Mint az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányi tagja, *Hertelendy* Ferenc szorgalmas látogatója a Köztelki üléseknek és a gyakorlati tapasztalatokon alapuló felszólalásaival sokban hozzájárul a fölmerülő kérdések tisztázásához.

Hertelendy Ferenc a férfikor teljében levő nagy munkabírási széles látkörű, modern gazda, aki

mint a temesmegyei közigazgatás feje, bizonyára nagy lendületet fog adni a temesi gazdasági helyzet javulásának is.

Hertelendy Ferenc.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utcz. 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

már alig lehet változtatni; legfőleg kisebb módosításokról lehet szó.

A pénteki ülés napirendjére már a házszabályrevíziót tűzik ki. A revízió miatt az eddig beterjesztett és még le nem tárgyalt javaslatokat Wekerle miniszterelnök visszavonja, mivel a házszabályrevízió elfogadása után ez az ülészak bezáratik és az új ülészak meg fog nyitni.

Portugália a Házban.

A képviselőháznak kedden volt hosszú idő után az első ülése.

Az ülést 11 órára tűzték ki, de háromnegyed 12 felé járt az idő, amikor Justh Gyula elfoglalta az elnöki széket. Addig konferencia volt az elnöki szobában, melyen a legközelebbi ülés napirendjének megállapításáról volt szó. Az értekezleten Wekerle Sándor, Andrássy Gyula gróf, Jekelfalussy Lajos és Darányi Ignác miniszterek és Návay Lajos alelnök vettek részt.

Az ülés megnyitása után Wekerle Sándor miniszterelnök kért szót. Arról a tényről kíván megemlékezni, mely Portugáliában lejátszódott — mondta — s mely az egész világ részvétét fölkellette. Hiszi, hogy ez a részvét a magyar parlamentben is föltámad. Kéri ennek jegyzőkönyvbe vételét.

Nyomban föl pattant a helyéről Ugron Gábor. „Undorral viseltetem — mondta — a gyilkosságok iránt. De undorodom azoktól a királyoktól is, akik elnyomják a népüket. Mi is elnyomott nép vagyunk. Az a megölt király népe alkotmányát eltiporta s katonái föl emelt zsoldját a nemzet ellen akarta fölhasználni. Ha valakit megillet a részvét, ez a portugál nép. Nem járul a miniszterelnök javaslatához.”

Zajos éljenzés fogadta ezeket a szavakat. Apponyi Albert gróf állott föl.

Csak néhány megjegyzést akar tenni — mondta. Nem szabad egy más nép belügyeibe avatkozni. (Főlkialtások: Ez nem más állam belügye!) A népek szolidaritásának tiltakozni kell a gyilkosság ellen. (Főlkialtások: A zsarnokok ellen is!) A magyar nemzet mindig elítélte a királygyilkosságot. Ő hozzájárul a miniszterelnök javaslatához.

Az elnök elrendelte s szavazást. A Ház többsége elfogadta a miniszterelnök javaslatát, de vagy harminc függetlenségi képviselő az ellen szavazott.

Nem is vált volna díszére a magyar törvényhozó testületnek, hogyha a kegyelet e jelét megtagadta volna a mélységes gyászba borult fejedelmi családtól.

Háboru a Kaukázusban.

— Bonyodalmak Keleten. —

Oroszországban most nagyon is lábra kap az a meggyőződés, hogy Oroszországnak hanyatlott külső tekintélyének helyreállítása végett szüksége van egy újabb háborúra. A török kormány előtt ez természetesen nem titok, azért készül minden eshetőségre, teszi pedig ezt annál is inkább, mert azt hiszi, hogy az ázsiai harctéren nagy sikerek néznek reája, mert az utóbbi japán háboru végzetes kimenetele óta a hatalmak a Keleten nem tartják többé Oroszországot legyőzhetőnek. Oroszország ezelőtt 31 esztendővel is csalódott Törökország erejében, ámbar Oroszországnak a vesztes krími háboru után 25 esztendeje volt a készülődésre.

Mennyivel gyöngébb lehet most Oroszország; így kombinálnak a török katonai körökben, most, közvetlenül egy nagy katonai háboru után Ázsiában. Hozzájárul még az is, hogy a hadászati helyzet Oroszországra nézve Ázsiában ma sokkal kedvezőtlenebb, mint volt 1877. évben, az orosz-török háboru megkezdésekor, különösen áll pedig ez arra az esetre, ha Törökország támadólag akar föllépni Oroszország ellen. A Kaukázusban élő mohamedán népességben a folytonos forrongás és kavardás Oroszország ellen soha sem szűnt meg egészen, ott oroszellenes törekvések mindig jó melegágyra találnak és ez a népesség egyesülve, egy török támadó előnyomulással halálosan oldalba döfheti az orosz kolosszust Ázsiában.

Mint ezelőtt 31 esztendővel Románián át, úgy most az orosz katonapárt Bulgárián át szeretne rárohanni a török hadseregre. Ezért kell, hogy Oroszország féltékenyen őrizze tekintélyét a Balkán-államok szemében, mert ha ott tekintélye kárba vész, akkor többé nem használhatja a Balkán-országúkat Konstantinápoly felé.

Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak megjavítása.

II.

Miután az Alföld siralmas mezőgazdasági helyzete nemcsak az alföldi gazdák baja s nemcsak őket érdekli az a kérdés, hogy meglehet-e és miképpen változtatni a jelenleg ott uralkodó szomorú állapotokat s mert országos érdekű kérdés, hogy az alföldi gazdákat meglehet-e a tönkremenéstől és elpusztulástól menteni, ennél fogva kívánatos, hogy e kérdés iránt a közérdeklődés felkeltessék s hogy úgy a gazdaságsadalom, mint a kormány figyelme e rendkívül fontos kérdésre reá-

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK • MAGYAROK

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása

irányíttassék. Szükséges ez azért, mert csak a kormányhatalom és a gazdatársadalom együttes közreműködésével lehet az Alföld siralmas gazdasági helyzetén előnyösen változtatni s az ügy nagy horderejére való tekintettel reméljük is, hogy e két faktor kellő érdeklődéssel és buzgalommal fogja figyelmét e kérdésre reáirányítani.

Cserhátú szerint az Alföld igen csekély átlagterméseinek oka a talaj kimerülésében keresendő, amely bizonyos kapcsolatban van az ott divó tanyarendszeres gazdálkodással. Valamikor a közép Alföld jelentékeny része vízjárta terület volt s a kiáradt folyók sok és termékeny iszapot raktak le. A folyók szabályozásával a vízjárta területek ármentesítettek, aminek következménye volt azután az eddigi legelő- és rétterületek feltörése. Az eddigi állattenyésztő gazdálkodást a legelők feltörésével párhuzamosan felváltotta a szemtermelő gazdálkodás. A szűz föld évtizedeken át bőven adta a termést, de nem pótolta az elvont talajertő, bekövetkezett a kimerülés. Míg az ország más vidékein a gazdák, amikor tapasztalni kezdték, hogy a trágyázás nélküli gazdálkodásnál egyre csekélyebbek lesznek a termések s kisebbé válik a jövedelem, lassanként átalakították a gazdálkodást s áttértek a talaj rendszeres trágyázására s a földek rendszeresebb és mélyebb művelésére, aminek előfeltétele természetesen az állatállomány egyidejű gyarapítása is volt. Ez az átalakulás az Alföldön nem következett be. Az alföldi gazdák akkor se változtattak a gazdálkodás módján, midőn a talaj megapadt termőképessége ezt megkövetelte volna. Még ma is sok oly szántóföld van az Alföldön, amely trágyát sohasem látott és ott is, ahol a talajt trágyázzák, azt oly hosszú időközökben teszik s oly silány minőségű trágyát használnak, hogy ennek nem sok haszna van. Emellett jellemző az alföldi gazdálkodásra, hogy csaknem minden gazdaságban 45–50%-on búzát termesztenek.

Az új ipartörvény.

A minap került nyilvánosságra az új ipartörvény tervezetének az a része, amelyet a kereskedelmi miniszter megbízásából Sztényi államtitkár készített. Laikusok talán nem is tudják, hogy a magyar közigazgatási törvényalkotás milyen nagyjelentőségű eseménye ez. Az ország iparosai azonban őszinte örömmel fogadják. Szívük régi vágya meg teljesedésbe. Évtizedek óta felhangzó panaszai orvosoltatnak. Ezer meg ezer mesterember megélhetésének biztosítását jelenti az új törvény.

A kézműipar mindenütt a világon óriási harcokat vív. Helyzete a modern gazdasági rendben a legsajátosabb. Egyformán harcol ellene a munka és a tőke. A nagyipari bérharcok eredményét, a béremelkedést épp úgy érzi, mint a legnagyobb gyári vállalat. A sztrájk-

kolók nem tesznek különbséget hatalmas vállalatok és apró műhelyek között. A tőke segítségével pedig nemcsak hogy nem részesül, de a hitel révén, mert hisz üzemét a hitel tartja fenn, a tőkének teljesen ki van szolgáltatva. Így, két tűz között, egészen természetesen fog, szenved, gyengül a polgárságnak ez az értékes eleme. Hitelviszonyai egyre rosszabbak, munkásokat egyre nehezebben kap, a termelő eszközökkel jobban felszerelt gyárak egyre szűkebb helyre szorítják.

Bizonyos szakmákban, bizonyos relációkban feltartóztathatatlan a kisiparnak e lassú haldoklása. Vannak azonban olyan mesterségek, a melyek termelésének legjavát a kisipar szolgáltatja, ahol sikeresen versenyez a tömegprodukciónal az egyén jobban érvényesülő ízlése, tudása. A bútor nemcsak olyan jó, hanem határozottan értékesebb, ha kismester műhelyében kerül ki. A jobb ruha, száz egyéb szükségleti cikk előállítására mindig szükség lesz kisüzemre. Olyan kisüzemre természetesen, amelynek vezetője a tudás és képzettség teljes fegyverzetével lép a küzdőterre.

Képzett iparosokat nevelni és a kvalitásos kézművesek boldogulását biztosítani: ez az új ipartörvény feladata. A nagyipar versenye nálunk még nem annyira nyomasztó, mint más erősen iparúzó államokban. Az új ipartörvény tervezetét az egész ország, de első sorban az érdekelt iparosság azzal a megnyugtató érzéssel veszi tudomásul, hogy a magyar ipar fejlődésének jobb korszakát nyitja meg.

A külföldi magyarok visszatelepítése.

A Magyar Gazdaszövetségnél, mióta az amerikai magyarok visszatelepítésére irányuló akcióját megindította, több mint 200 kivándorolt magyar jelentkezett, akik földet akarnak vásárolni. A Gazdaszövetség ezért legutóbb elhatározta, hogy mozgalmát még szélesebb körre kiterjeszti. Nem csupán az Amerikában, hanem a Bulgáriában, Romániában, Bukovinában élő magyarok figyelmét is felhívja telepítő munkálkodására. A szövetségnél 25 vármegyéből 50,000 kat. hold kiterjedésű 62 birtok van eladásra bejelentve. Legujabban pedig elhatározta a szövetség, hogy a földművelésügyi minisztertől kérni fogja a telepítésre alkalmas birtokoknak az állam vagy egy alkalmas hitelintézet által a letelepülők céljaira való megvásárlását. A belügyminisztertől a kivándorlási statisztika mielőbbi összeállítását kéri a szövetség. Kiterjeszti a szövetség a földbélő szövetségek alakítására irányuló akcióját, miután a visszavándorlottak legnagyobb része gyöngébb anyagi tehetségű. Végül a szövetség elhatározta, hogy az új földtehermentesítés megindítására lépéseket tesz. A szövetség választmánya ezenkívül több jelentős, a falu érdekében való mozgalmat indít meg legközelebb.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉ ELELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ·· ·· Égetett szeszeitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ·· ·· Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Városi élelmezés szövetkezeti alapon.

A városi élelmezés bajai tekintetében lefolyt nagyszabású hírlapi és egyéb nyilvános módon történt vita e bajok egyik legfőbb okául azt állapította meg, hogy a városok mellékén a zöldség- és konyhatermelés nem tudott lépést tartani a városok lakosságának szaporodásával, tehát a városi fogyasztás gyarapodásával. A primitív módon üzött falusi kertészkedés, melynek termékeit a falusi gazdaasszonyok maguk viszik be a városokba, távolról sem tudja fedezni a szükségletet. De nem bírják fedezni azok a már nagyobb üzleti alapokra fektetett bolgár telepek sem, amelyeket több ízben részletesen ismertettünk, s amelyeket sok nagyobb városunk mellékén látunk.

A földművelésügyi miniszteriumban a mult napokban a konyhakertészet fejlesztése tárgyában megtartott értekezlet ott fogta meg a dolgot, hogy városaink élelmezésének javítása érdekében a föld népét kell erősebben bevonni a modernebb kertészkedésbe. Mert a szükséges gyakorlati ismeretek rövid idő alatt elsajátíthatók és mert a konyhai kertészkedés feltétlenül tisztességes nyereséggel járó foglalkozásnak ígérkezik még akkor is, ha a városi piacokon a konyhai növényekért fizetett árak tetemesen olcsóbbakká lesznek.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter oda fog hatni tehát, hogy minden alkalmas helyen kertészkedő csoportok, szövetkezetek alakuljanak a földművelő népből. Ezt az alakulást a maga részéről a leghathatósabban kívánja előmozdítani.

Első intézkedéseül arról értesülünk, hogy az ország két helyén, ahol már eddig is sikerült alkalmas munkakerőt és földet szereznie, rögtön két nagyobb zöldség és főzeléktermelő telepet rendez be. A föld bére, amit a csoportok tagjai fizetni fognak, alig lesz valami. A miniszter berendezi a telepek vízellátását, szakértő munkavezetőt ad és gondoskodni fog az értékesítés kellő módon való intézéséről is. A földolog, amire a miniszter nagy súlyt vet az, hogy ezekben a vállalkozásokban csak földművesmunkások és kiscgazdák vegyenek részt. Nagy vállalkozók állami támogatásra nem számíthatnak, mert bár az ilyenek termelése is csak haszonnal járhat, nekik módjukban van a szükséges anyagi erőt egy kétségtelenül nyereséges vállalkozásra saját erejükből is megszerezni.

Ezek a telepek évről-évre szaporodhatnak. Rajtuk mind több és több ember tanulja meg a kertészkedést és az ország más vidékére is áttelepítheti hasznos foglalkozását.

Szövetségünk annak idején elsőnek kezdett a bolgár kertészkedés dolgával a városi élelmezésünk bajaival behatóbban foglalkozni. Nagyon örülünk, hogy a városi élelmezés kérdésének megoldása a földművelésügyi miniszter ügykörében szövetkezeti alapon indult meg. Ez az alap az, ami az értékesítést biztosítja, mert a termelő szövetkezet nagyobb árutömegeket egyformább és jobb minőségben képes a piacra vetni, mint az egyes kistermelő. Ha minden nagyobb városunk környékén és az országnak minden alkalmas pontján létesülnek ilyen zöldségtermelő telepek, nemcsak földművelő népünk keresete fog gyarapodni milliókkal, hanem városainkban is lejjebb fognak szállani a legszükségesebb élelmicikkek árai.

Az izmosodó „Hangya“.

Egy esztendő eredményekben gazdag munkájáról számol be az a jelentés, amelyet a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezeti központja, a „Hangya“ tesz közzé. E jelentés hangja a jogos önérzeté és a büszkeségé. A kicsiny mustármagból terebélyes fa lett, amely hova-tovább az egész országra kiterjeszti ágait és gyümölcsöt hoz a társadalom minden segítségére szoruló rétegének.

A mult évben mutatkozó nagy pénzügyi válság virágzó vállalatokat söpört el, a „Hangya“ és szövetkezetei azonban nemcsak hogy megállották helyüket, hanem fényes tanujelét adták pénzügyi erejüknek. A „Hangya“ vezetőinek a veszély közeledtekor első dolguk volt a pénzügyi helyzetnek megszilárdítása, 600.000 koronával emelte maga a központ is alaptőkét, ugyanerre serkentette vidéki szövetkezeteit is és az eredmény meg is felelt a hozzáfűzött várakozásnak. A szövetkezetek száma megszorodott 127-tel, az évi forgalom 3 millióval, úgy hogy a mult évben a „Hangya“ forgalma 12 és 1/2 millió korona volt. A pénzpiac a nagyarányú fejlődést, a megszilárdulást kellőképpen jutalmazta is. Az Osztrák Magyar Bank is megnyitotta a tárcáját a „Hangya“ váltóinak. Fölösleges rámutatnunk arra, hogy a magyar-osztrák monarchia ezen legelőkelőbb pénzügyi intézete ezzel maga is levetkőzte azt az ellenséges érzületet és tartózkodást, amelylyel eddig a pénzügyi körök viseltettek a fogyasztási szövetkezetek s azok hitelműveletei irányában.

Kiemelkedő részlete a „Hangya“ jelentésének az, amelyben a tisztviselők nyugdíjintézetének létesítéséről számol be. Közel 180 alkalmazottja van a „Hangya“-nak, egész kis sereg, akiknek ügyét mindenkor szociális érzéssel karolta fel az anyaintézet s a nyugdíjintézet alakításával az emberbaráti alkotásoknak száma szaporodott ismét a szövetkezeti mozgalom terén.

Az üzleti eredmény a lehető legkedvezőbb volt. A folyton izmosodó intézmény legközelebb nagy szervezeti változásokon megy keresztül. Megvalósulnak és részben már meg is valósultak az úgynevezett vidéki központjai. Már a mult évben ellenőri kerületeket létesített, ellenőreit kihelyezte a központból s így azoknak alkalmuk nyílik sűrűbb és közvetlen összeköttetést tartani fel a gondjaikra bízott szövetkezetekkel.

A zárszámadások 95,987 korona tiszta fölösleget tüntetnek fel. Osztalékot ezúttal is csak 5%-ot fizet a „Hangya“. A nyereség nagy részét pedig a tartalékalapok növelésére fordítja.

Megemlékezik az évi jelentés arról is, hogy a „Hangya“ az elmúlt év folyamán anyagi és erkölcsi támogatásban részesítette a vele rokon társadalmi és gazdasági testületeket, amiből csak azt láthatjuk, hogy a központ maga nyújt példát vidéki szövetkezeteinek az erkölcsi célok érdekében való sikeres munkára. Valóban a legfőbb ideje volna annak, hogy a szövetkezetek fokozottabb mértékben kövessék ezt a példát.

Látjuk mindezekből, hogy a magyar szövetkezeti mozgalom ezen egyik legkiválóbb intézményének úgy a vezetése, mint a működése megfelel azoknak a követelményeknek, amelyeket az igazi szövetkezeti szellem, az emberbaráti érzés állít fel szabályokul. Nem hivatásunk, hogy dicsérjük a „Hangya“-t, hiszen ez az intézmény a mienk. A tények elől azonban elzárkóznunk nekünk sem lehet. Minden számadat, melyet itt közlünk, egy-egy dicséretet foglal magában. Mi csak örömlünknek adunk kifejezést, hogy az adatokat tudomására adhatjuk a világnak. 800 szövetkezet tartozik már a „Hangya“ kötelékébe. Ez a szám is elég tekin-

télyes tehát és még örvendetesebb, ha hozzáfűzzük azt, hogy a múlt évben mindössze 14 szövetkezetet veszített el a „Hangya“ a régiak közül, amelyeknek a sírját mindenkor a hiányos vezetés ásta meg. Intő példa gyanánt állítjuk ezt oda szövetkezeteink elé s figyelmükbe ajánljuk a szövetkezeti vezetőknek, mint már nem egyszer tettük, hogy ne késsenek sohasem a „Hangya“ tanácsait, útmutatásait, rendeleteit pontosan teljesíteni, mert csakis akkor lehet a gondjukra bízott szövetkezet munkája sikeres, ha működése összhangban van a központtal s valamennyi többi szövetkezetével.

Szövetkezetek a trösztök ellen. A kremonai nemzetközi kongresszuson Müller Hans dr. javaslatára nagy lelkesedéssel határozatot hoztak, hogy a különböző országok nagyban bevásárló szövetkezetei szorosabb kapcsolatba lépjenek egymással, oly célból, hogy szemben a kereskedők által alkotott kartellek és trösztökkel, amelyek a fogyasztóknak sok kárt és bajt okoztak, azoknak védelmére keljenek. A nemzetközi szövetkezetek londoni központja máris kitűzött egy olyan tanácskozást, amelyen a különböző országok szövetkezeti kiküldöttjei közötti szoros kapcsolat létesítésének tervét fogják megállapítani. Ezen az értekezleten a „Hangya“ is képviseltetni fogja magát. Örömmel számolunk be az új akcióról, amely — reméljük — sikeresen fog véget vetni a fogyasztók kizsákmányolásának.

A nagyvilág fogyasztó-szövetkezetei. A Gide Charles tanár szerkesztésében megjelent francia szövetkezeti Almanach, a múlt év őszén Cremonában lefolyt nemzetközi szövetkezeti kongresszuson képviselt országok kiküldötteinek jelentése alapján, érdekes statisztikában mutatja be a világ fogyasztó szövetkezeteinek állapotát. A fogyasztó szövetkezetek, szövetkezeti tagok és az üzleti forgalom összegének száma a következőleg oszlik meg:

Ország	Szövetkezet	Szöv. tagok	Üzletforgalom millió K
Nagy-Británia	1448	2.222,000	1586
Németország	2006	1.037,000	206
Franciaország	2166	641,000	191
Dánia	1200	180,000	67
Svájc	340	152,000	62
Oroszország	1172	149,000	96
Belgium	161	119,000	31
Ausztria	271	113,000	34
Magyarország	676	110,000	23
Svédország	499	76,030	13
Finnország	310	48,000	20
Olaszország	1448	—	—
Hollandia	138	—	—
Szerbia	95	—	—
Egyesült-Államok	400	—	—
Ausztrália	20	—	—

Megjegyzendő azonban, hogy csak azok az országok és szövetkezetek szerepelnek e sorozatban, amelyek beküldték a nemzetközi kongresszusra jelentésüket. Ha a hiányzókat is számításba vonjuk, bizvást mondhatjuk, hogy a világon legalább 13,000 fogyasztó szövetkezet működik. A tagok száma 5 millió, ha az átlagos családtagokat is számítjuk, pedig 20 millió. Ezeknek a szövetkezeteknek üzleti forgalma pedig meghaladja a 2½ milliárd koronát.

Gazdasági előadások a Közteleken. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület folyó hó 22-én kezdődő előadási ciklusában némi változás történt. Ujhelyi Imre előadását betegsége miatt nem tarthatja meg. Az előadást követő tanulmányutak sorrendjében is változás történt, amennyiben az előadáson résztvevők első napon a Mezőgazdasági Múzeumot, a másodikon a hűtőházat s a harmadikon a mintapincét s a budafoki pincegazdaságokat tekintik meg.

Kecskeméti gazdaifjak tanulmányútja. A Kecskeméti Gazdasági Egyesület szép sikerű gazdasági tanfolyamot rendezett a gazdálkodó ifjúság részére, amelynek végeztével a tanfolyam résztvevői minap a fővárosba rándultak fel, ahol Kenéz Zoltán gazdasági egyesületi titkár vezetése alatt behatóan megtekintették az újabb mezőgazdasági és szövetkezeti intézményeket, a többek közt a Mezőgazdasági Múzeumot, a Hangya árúraktárait, a hűtőházakat, a Gazdák Értékesítő Szövetkezete pincegazdaságát.

Hazatért tudós. Négy évi kutatás és tanulmány után a napokban érkezett haza Mészáros Gyula, a fiatal orientalista, aki a keletázsiai társaság megbízásából két évet töltött ázsiai Törökországban, másfél évet pedig a csuvasz és tatár területen. Nyelvészetre, ősvallásra, népköltészetre vonatkozó etnográfiai érdekességeket gyűjtött. A fiatal tudós sok nélkülözést látott ez idő alatt. A pogány területeken tömérdek veszedelemmel kellett megküzdenie. Most, hogy hazaérkezett, nagybecsű etnográfiai gyűjteményt és mintegy húsz kötetre való feljegyzést hozott a csuvasz és tatár népköltészet, népmesék, babonák, ősvallás és nyelvészetről. Ezek között a helyszínen feljegyzett terjedelmes tatár és csuvasz szótárt, amilyennel eddig a tudományos irodalom nem rendelkezett. Mészáros feljegyzéseit és gyűjtéseit most fogja feldolgozni.

Összeesküvés a spanyol király ellen. Madridból írják, hogy a rendőrség néhány nappal ezelőtt tudvalevően letartóztatott egy gyanús embert, a mikor a főpostahivatalban egy poste restante levelet akart átvenni. Most a rendőrség megállapította, hogy spanyol anarkisták összeesküvést szöttek Alfonzó király élete ellen. A merényletet a portugál király és trónörökös lelkiüdvéért tartott rekviem alatt akarták elkövetni s papoknak öltözve akartak a király közelébe férkőzni. A rendőrség letartóztatott két papi ruhás embert, akik közül az egyik a madridi szeminárium tanárának, a másik pedig lelkésznek mondta magát, de kiderült, hogy mind a ketten egy összeesküvő banda tagjai.

Közlegelők állami segítséggel. Az állattenyésztés szempontjából elsőrendű fontossága van annak, hogy a kisgazdának lehetőleg sok közlegelője legyen. A földművelésügyi miniszter kétszáz ezer koronát vett fel ezidei költségvetésébe erre a célra s ez összeg felhasználását akként tervezi, hogy addig is, míg a közlegelők ügyét a törvényhozás a miniszter által benyújtani szándékolt javaslat alapján nem rendezzi, a községek illetve közbirtokosságok legelővásárlásaihoz támogatást nyújt. A támogatás — nem tőkesegély — hanem

oly arányu lenne, mint ez a munkásházak építésénél szokásos, t. i. a földművelésügyi tárca vállalná a kamatterhek egy részének fedezését.

A nép gazdasági kiképzése. A téli hónapokban az okszerű új gazdasági ismeretekre évek óta rendszeres tanítások folynak az egész országban. Darányi földművelésügyi miniszter ez évben is aránylag nagyobb mértékben, mint eddig, anyagilag támogatja a jóra való akciót s hogy mily széles területen megy ez végbe, jelzi az a körülmény, hogy magában Baranyamegyében száz ilyen sorozatos előadás lesz az ott legalkalmasabb tárgyakról: az állattenyésztés, az okszerű takarmányozás, a gyümölcsstermelésről és a modern tejgazdaságról. A földművelésügyi miniszter fölhívta az előadásokat rendező egyletet, hogy az új cselédtörvénynek új intézkedéseit és a gazdasági segélypénztárt ismertessék meg a néppel.

Aradmegyei románok a tisztviselők ellen. A mult év őszén Arad várménye törvényhatósági bizottsága a románok akciója következtében elvetette az alispánnak azt a javaslatát, hogy a vármegyei tisztviselők nyugdíjalapja gyarapítására háromszázalékos megyei pótdátot vessenek ki. A közgyűlés e határozatát a belügyminiszter megsemmisítette, aminek következtében most az indítvány újból a közgyűlés elé került. A közgyűlés botrányok között folyt le s elejétől végéig a román agitátorok izgató beszédei szűlték a viharokat. Előljárt a tisztikar meggyanúsításában Suciú János országgyűlési képviselő és Marsien Jusztin román ügyvéd, aki azt mondta, hogy az aradmegyei tisztviselők nem is hivatalnokok, hanem csak politikai eszközök, s a hivatalt csak gentry-sportnak tekintik. Több szömegvonás s egy heves összeütközés után Károlyi Gyula gróf főispán elrendelte a névszerint való szavazást, amelynek eredményeként a közgyűlés három szótöbbséggel elfogadta a pótdátó kivételére vonatkozó indítványt.

A köpenicki kapitány tüdőbeteg. A hirhedt köpenicki kapitány, Voigt cipész, aki börtönbüntetésének most tölti második évét, a fogságban tüdőbajt kapott s ezért felségfolyamodványt nyújtott be a császári kabinetirodához. A kegyelmi kérvényt a börtön igazgatósága is ajánlotta, a császár azonban elutasította a folyamodást.

Tűz az Eifel-toronyban. A párisi Eifel-toronyban lévő dróttalan táviró-állomás minap kigyulladt és elpusztította a készülékeket. A kárt 2.000.000 frankra becsülik. A tűz akkor támadt, amikor éppen kísérleteztek a legutóbb berendezett vonalon, Páris és a nyugat-afrikai partvidéken, a senegali Dacar közt létesített dróttalan táviró-vonalon. Az Eifel-torony lábánál lévő fabarakkban a petroleum a kondenzátorokban meggyulladt. valószínűleg rövidzárlat miatt. A tűz nem tett kárt a casablancái összeköttetésen és ez a vonal zavartalanul működik.

Postahivatal a déli sarkvidéken. A déli sarkvidéknek nemsokára külön postaintézménye lesz; mielőtt Shackleton hadnagy, a déli sarki expedíció vezetője, Új-Zélandból elindult, Ward József postaminiszter a VII. Edvárd király-föld főpostamesterévé nevezte ki s száz ív penny-bélyeget nyomtatott a sarkvidéken létesített postahivatal számára. Shackleton hadnagy azonkívül a sarkvidék legdélibb pontján, amelyet elér, egy kis rézládikában néhány bélyeget fog ünnepiesen deponálni annak jeléül, hogy ez a vidék is az újjélandi posta hatáskörébe tartozik.

Az országos tenyészállatvásár. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület március 7—8-án tartandó tenyészállatvásárjára folyton érkeznek a bejelentések. Eddig 152 drb bikát, 66 drb tehenet, 312 kost, 45 anyajuhot és 422 drb sertést jelentettek be az ország legkiválóbb tenyésztői. A vásáron 17.600 korona értékű tiszteletdíjat osztanak ki, köztük a földművelésügyi miniszter 2000 és 1000 koronás nagydíjait.

Fölmentés ára. Magánlaksértés miatt kellett helyt állani Sipos Sándor tiszafüredi gazdálkodónak az ottani járásbíró előtt, de Szinger Lajos albíró fölmentette. Sipos nagybúsan ballagott haza, s édes anyja vigasztalni próbálta:

— Miért vagy oly szomorú fiam, hisz Szinger bíró úr fölmentett.

— Elég baj az nekem volt a válasz, mert a tárgyalás után, négy szemközt, merőn rám nézett, s azt kérdezte, hogy van-e eladó árpám, mert neki egy métermázsára lenne szüksége. En elértettem a célzást, vittem neki három vékával.

— Akkor hát rendben van a dolog, nyugtatta meg az anya, tudhatod, hogy a pap is az oltárról él.

— Igen ám, de a fölmentésemet megapellálták, s ha Egerben eltalálnak ítélni, se árpa, se becsület.

A párbeszédnek föltanúja volt Szinger bírónak egy régi ellensége, aki följelentette a dolgot az egri törvényszéknek. Mihelyt ez az aljárásbíró tudomására jutott, nyolc forintot küldött Siposnak, aki félve a bajtól, nem fogadta el, sőt a vizsgálat során kijelentette, hogy az albíró nemcsak hogy szívesen fogad el ajándékot, hanem egyenesen megköveteli. A budapesti királyi tábla, mint elsőfoku fegyelmi hatóság, feddésre ítélte Szinger albírót, akinek fölebbezését most tárgyalta Bernáth Géza elnöklésével a Kuria kisebb fegyelmi tanácsa. Székely Ferenc koronaügyész kérte, hogy a bírói tisztségéről megfélekedezett aljárásbíró, akinek nem az első esete, a Kuria a legmagasabb büntetéssel, hivatalvesztéssel sújtsa, a fegyelmi tanács azonban helyt adott Edvi Illés Károly védelmének és az első bíróság ítéletét hagyta jóvá.

A római nemzetközi kiállítás. Az örökvárosban, mint nekünk onnan írják, alaposan készülnek az 1911-ik évi nemzetközi jubiláris kiállításra, az olasz királyság ötvenéves főnnállásának emlékére. Érthető, hogy az olaszok miért akarnak ilyen rövid határidős jubilumot megünnepelni. Itália a nyugat-római birodalom megszűnése óta, az az 476 óta, kisebb-nagyobb köztársaságokat és a pápai államot nem tekintve, mindig idegen népek és uralkodó-családok között föl volt darabolva, s több mint 600 esztendeje legkiválóbb férfiai sóvárogtak egységéért, amelyet csak 1861-ben tudtak elérni. A római bizoitság elnöke San Martius gróf, a torinóié Villa, volt igazságügyminiszter. Máris kimondották, hogy a két kiállítás épületei és palotái tartós építkezések lesznek. Róma ezenkívül ez alkalomból új operaházzal fog gazdagodni, amelyet részvénytársaság alapít ugyan, de a királyi család bőséges támogatásával. Az új operaháznak nézőtere hasonlíthatatlanul nagyobb lesz, mint a milánói híres Skala-színház, e mellett olyan külön hangversenytermet létesítenek benne, amelynek nem lesz párja Európában. Azzal azután közelebb volna megoldásához az az évtizedek óta vitatott kérdés, hogy végre legyen Olaszországnak legalább egy állandó operaháza, s ne csak staggisnekon nyomorogjanak a nagy olasz városok is, mint Milánó, Genova, Firenze stb. Állandó drámai színházat is csak néhány év óta tudtak összehozni Rómában, de láthatára virágzik, s a nyári szünetet kivéve, bizonyosan fog virágozni az új római operaház is.

Sorsolás egy királyi palotában. A nemrég elhunyt Karola szász királyné, még életében egy sereg műtárgyat kiválasztott, végrendeletében úgy intézkedett, hogy mind ezeket az értékes tárgyakat, amelyeknek valódi értékét még az a körülmény is növeli, hogy a királynéé voltak, halála után a szászországi nyomorékok otthona javára sorsolják ki. Miután a király megadta az engedelmet a sorsjáték rendezésére, a műtárgyakat, amelyeknek értéke mintegy 150.000 márka, a királynének Dreza közelében levő villájában kiállították. A kiállítás mintegy nyolcezer különböző tárgyból áll. A műtárgyak kisorsolására 75.000, egyenként kétmárkás sorsjegyet bocsátottak ki.

Agyonverték a gyujtógatót. Déváról jelentik: Az itteni esküdtbiróság most tárgyalta Andrecsány Péter és Zgiresa István nagypestenyi lakosok bűnügyét, k k az őszszel fejszével agyonverték Bretyán Pétert, kit tetten értek, mikor szénájukat fölgyujtotta és aki már mintegy huszonöt gyujtogatást követett el a faluban.

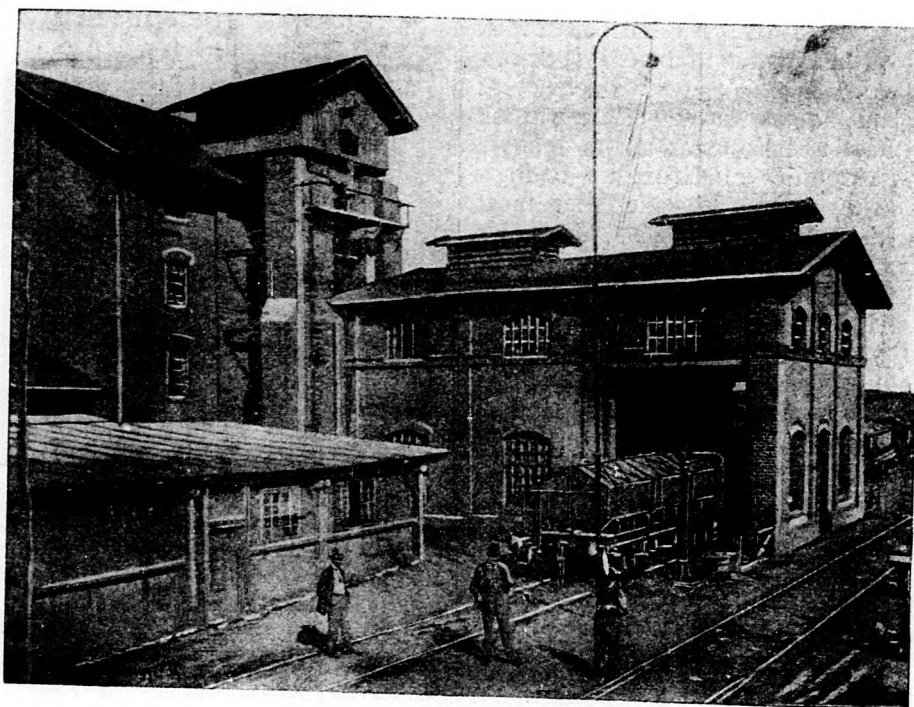

GAZDASÁGI DOLGOK

A Cséry-féle szemétrágyák.

Ha azt akarjuk, hogy jó termésünk legyen, a jó talajművelés mellett arról is kell gondoskodnunk, hogy a növényeknek a talajban elegendő tápanyag álljon rendelkezésükre. A legtöbb esetben a talajból hiányzik a szükséges tápanyagkészlet, úgy hogy a gazdának kell gondoskodni arról, hogy a talajnak oly mennyiségű tápanyagot juttasson, amennyi jó termések előállítására szükséges, és ezt a tápanyag-visszapótlást nevezzük *trágyázásnak*.

Azok a legfontosabb tápanyagok, amelyek a talajban visszapótlásra szorulnak, a *nitrogén*, a *kálium* és a *foszforsav*.

A Cséry-féle szeméttelap főépülete.

A vádlottak vallomásukban hangoztatták, hogyha ők meg nem ölik Bretyánt, a sok gyujtogatásért a falu népe ölte volna meg. Az esküdtek jogos önvédelem alapján nem bűnösnek mondták ki a vádlottakat, mire a törvényszék mindkettőt fölmentette és azonnal szabadlábra helyezte.

Postások a sineken. Szatmárnémetiből írják, hogy az ottani pályudvaron a minap este a Máramarosszigetről jövő vonat tolatás közben elütötte Beke István és Balogh Mihály postaszolgákat. Beke Istvánt a mentők súlyosan sebesülve a kórházba szállították, ahol az éjjel meghalt. Balognak csodálatosképpen semmi baja sem történt. A szerencsétlenség állítólag a postaszolgák vigyázatlanságából eredt.

Kirabolt takarékpénztár. Lembergől jön a hír, hogy Hoodenkaban betörők hatoltak be az ottani kerületi takarékpénztár épületébe, ahol előbb a vasszekrényeket akarták fölfeszíteni és amikor ez nem sikerült, akkor feltörték az összes hivatalnokok íróasztalait és az egyikből 140.000 koronát, amelyet egy hivatalnok ott tartogatott, elraboltak. A betörőket, habár azonnal szigorú nyomozást indítottak, eddig nem fogták el.

Olyan anyag, mely a felsorolt tápanyagokat, vagy azok egyikét-másikat tartalmazza, többféle van: az *istállótrágya*, a *komposzt*- vagy *szemétrágya*, az *emberi ürülék*, a *zöldtrágya* és a *mútrágyák*. A mútrágyákkal csakis tápanyagokat juttatunk a talajba, míg a többivel a talaj fizikai tulajdonságait is megjavítjuk.

A talaj a fizikai tulajdonságait is javító, vagyis teljes trágyák közül nálunk az utóbbi időkig trágyázásra leginkább csak az istállótrágyát és a zöldtrágyát használták. Komposzttrágyát egy-egy gazdaságban igen keveset tudtak előállítani, az emberi ürüléket pedig vagy alkalmas berendezés hiányában, vagy előítélet folytán mellőzték és hagyták veszendőbe menni.

Külföldön már régi idők óta állandóan használják az emberi ürüléket és szemétrágyákat s különösen nagyvárosok környékén levő gazdaságok a könnyen megszerezhető ilyenmű trágyák segítségével érik el óriási terméseredményeiket.

Nálunk az utóbbi időkben, a Cséry-féle mintaszerűen berendezett szeméttelap létesítése óta, mód nyujtatott a gazdáknak, hogy a főváros területén összegyűlt, rendkívül értékes szemetet kellő kezelés után trágyává fel-

dolgozva, beszerezhessek és ily módon a talajból kivett tápanyagok egyrésze visszapótolassék.

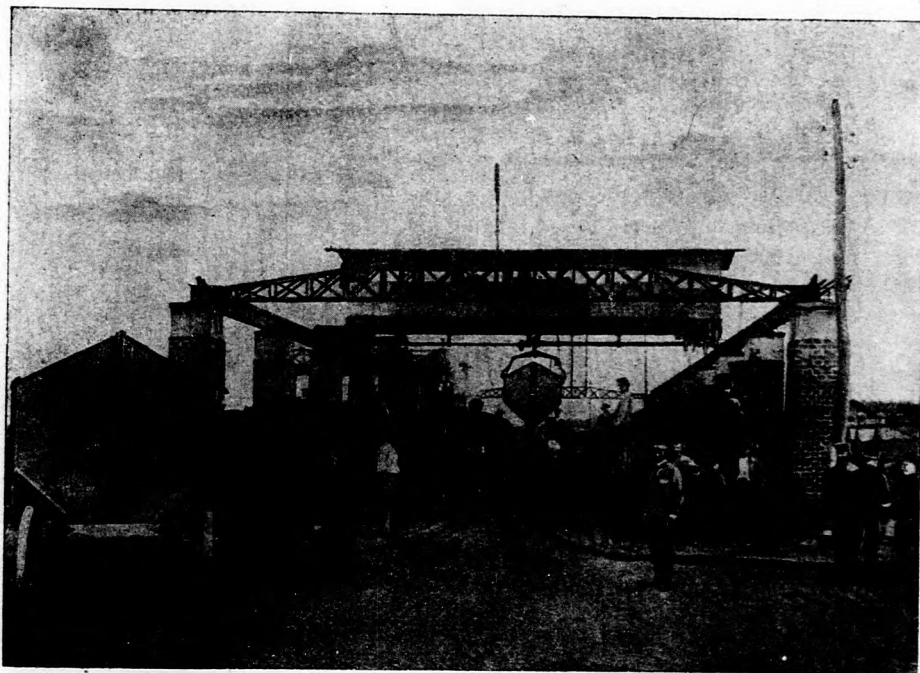
E vállalat ma valósággal ritkítja párját a maga nagyszabású voltában. Míg pl. Európa igen sok nagyvárosában az utcaszemetet összegyűjtik s a tereken ott hagyják s egyszer egy nap hordják ki, addig Budapesten félezeret meghaladó utcaseprő egész napon át takarít és ládába összegyűjti a szemetet, a házakból pedig naponta kihordja a mondott vállalat fuvara az utcai ládaszeméttel együtt a telepre, ahol az felmunkálás alá kerül. Ez a felmunkálás először is 3 rendbeli átrostálásból áll, mit követ a darabosabb rostaaljnak kézzel való kiválogatása. Egy ú. n. végtelen szalagon gurul t. i. végig az a darabos szemet, amit a rosták át nem eresztettek s abból választják ki a munkások külön pl. a szenet, csontot, üvegcserepet, rongyot, vasat stb. Egyéb megmunkálását a szemétnék elektromos motorok s egyéb gépek végzik s gépfűtésre a szemet egyébre nem való, de elégethető anyagait használják fel, a kirostált apróbb részeket pedig szemétrágyává készítik.

ponti vegyvizsgáló állomás bizonylata szerint „a szemétrágyák egyes alkatrészeinek mennyisége, mint a beküldött minták vegyelemzési adataiból kitűnik, felülmúlja a friss istállótrágyában lévő hasonalkatrészek mennyiségét.”

De ezen tulajdonságokon kívül megbecsülhetetlen értékű a szemétrágyák kiváló talajkötő és javító képessége. Homokos talaj, mely több éven át szemétrágyával trágyáztatott, kitűnő humuszos talajjá változott.

A szemétrágya *hatása nem szorítkozik csak egy évre*, hanem hosszabb időre.

A szemétrágyára a magyar kir. államvasutak igazgatósága, méltányolva azon rendkívüli fontos gazdasági érdekeket, melyek az olcsó trágyázással összefüggnek, igen olcsó fuvardíjtételt engedélyezett, mely legalább 30 kocsirakomány (különvonat) egyszerre való szállításánál vehető csak igénybe. Egyes waggonok szállításánál a fuvardíj igen sokat tesz ki, miért is ajánlatos, hogy egy állomás gazdálkodói egy teljes vonat (30 waggon) megrendelésére szövetkezzenek, mert így igen

A fővárosban összegyűjtött szemetet villamos emelődaruval vasuti kocsikra rakják.

Ekként évenként 4 millió métermázsát meghaladó szemetet dolgoznak fel, ami mintegy 16—20 ezer waggon trágyát szolgáltat. Ez a trágya pedig igen figyelemreméltó vegyi összetételű és hatású, mert csak hosszantartó komposztrozás, érlelés után, teljesen átértett állapotban kerül forgalomba.

A különböző trágyaminőségek előállítása szakszerű felügyelet m.lett a legnagyobb gondossággal történik. Az egyes trágyanemek a komposztrozást megelőzőleg a legnagyobb vigyázattal válogatnak, úgy hogy idegen anyag, mint üvegcserep, mely károkat okozhat, ki lesz küszöbölve.

A szemétrágyák kiváló használhatóságát és az azokkal végzett kísérletek teljes sikerét legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy a Cséry-féle szab. eljárás szerint előállított trágyák aránylag rövid idő alatt a lehető legselesebb körben terjedtek el és ma már *sok nagy gazdaság és legnagyobb szőlőtelepek* eme trágyák használatára rendezkedtek be. Vannak szőlőgazdák, különösen homokos talajon, akik a *szemétrágyákat sokkal szívesebben használják, mint az istállótrágyát*. Egyébiránt az országos magyar kir. chemiai intézet és köz-

jutányos és olcsó áron juthatnak jóminőségű trágyához.

A szemétrágya a Máv. üzletvezetőségétől előzetesen kikérendő engedély alapján bárhol, a nyílt pályán kirakható, e célra azonban szükséges, hogy a vevő velük azon szelvények (kilométermutató) számát közölje, melyeknél a kirakás eszközendő. Azon gazdálkodóknak, kiknek földjei a vasút mellett terülnek el, az államvasutak által nyújtott ezen kedvezmény folytán megvan az a rendkívüli előnyük, hogy a vonat földjeik mellett bárhol megáll és a trágya közvetlen oda kirakható.

A szemétrágyák részletes leírását és árajánlatot tartalmazó ismertetést megkeresésre készséggel küld: Bayerthal és Levy cég Budapest, Bálvány-u. 26.

K—y.

Olvasóinktól hozzánk beérkező közérdekű kérdésekre — a kérdés közlésével — itt adjuk meg a feleletet. Bármily irányú kérdésre vonatkozólag szerkesztőségünk mindenkor készséggel adja meg a szakszerű választ.

Közérdekű gazdasági kérdésekben a gazdasági rovat

megfelelő helyén, másirányú dolgokban pedig a szerkesztői üzenetek rovatában válaszolunk. *Rovatvezető.*

Tárcsás boronák használata. *Kérdés.* A tárcsás boronák beválnának-e gazdaságomban? Melyik gyárban és mily nagyságban és méretekben volna azt legcélszerűbb beszerezni. Megjegyzem, hogy szántóföldeim nagyrésze erős kötött fekete agyagtalaj. Két darab 5 láb széles kévekötő aratógépem van, amelynek nyomába a kereszték között aratáskor járatnám a tárcsás boronákat tarlóbuktatás céljából.

Felelet. Tárcsás boronák feltétlenül beválnak minden gazdaságban, nemcsak boronálásra, de tarlótörésre is. Miután munkájuk intenzivitására beállíthatók, amennyiben könnyű talajon szélesebb fogásra, kötöttebbeken keskenyebb fogásra állítandók, minden talajon jó munkát végeznek megfelelő kezelés mellett. Kaphatók minden nagyobb hazai gépkereskedés útján.

Milyen fajtájú házinyulat válaszszon kezdő tenyésztő? *Kérdés.* Tisztelettel kérem, szíveskedjék becses lapjában arra válaszolni, hogy melyik házinyulat

• MULATTATÓ •

A magyar bálra.

Irtta: Wass György gróf.

Vígan szóljon a hegedű,

Pattogjon a hurja!

Klarinétos, pikulás is,

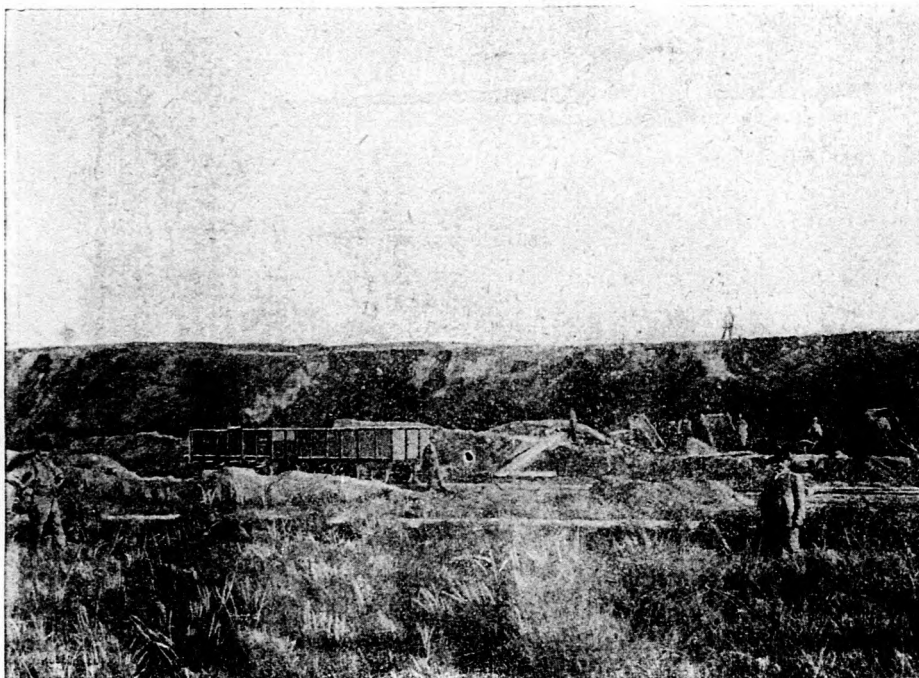
Csak a csárdást fújja!

A nagy Isten az is örül,

Ugy cifrázzák köröskörül:

Húzd rá cigány ujra!

***

A szemétrágyák vasuti kocsikra rakása a Cséry-féle telepen.

volna legérdemesebb tenyésztési bundája és húsa miatt, továbbá hol és mily áron lehet a bőröket, illetve bundát legjobban értékesíteni. Nincsen egyesület, mely egyesületünktől a bőröket átvénné? *Cs. L.*

Felelet. Azon esetben, ha azt akarjuk, hogy házinyulainknak ne csak húsát, hanem gereznáját is értékesíthessük, akkor a legjobban cselekszünk, ha két óriásokat (bécsi kék) vagy pedig vadnyúl színű belgákat szerzünk be; mivel ezen két fajta nagy testűknél és kiváló szőrméjüknél fogva hús- és szőrmenyulaknak is nevezhetők. A házinyulak gereznáit mai napság legjobban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.) értékesíthetjük. A gereznák értékesítési ára függ elsősorban a szőr tömörségétől, a bőr nagyságától és annak színétől; a szőr tömörségétől azért, mivel a téli gerezna sokkal értékesebb, mint a nyári, avagy pláne a vedlés alatt lévő; a színtől meg azért, mivel a kék óriás gereznája, mint kékróka, az ezüstszőrkéé pedig mint csincsilla, az orosz hermeline, mint hermeline stb. utánzat lesz a szőrme kereskedelemben felhasználva. *K-k.*

Sutba került a cylinder,

S a sok valcer-kóta.

Szebbet dalol, szebben vigad

Az ország azóta.

Amíg világ lesz a világ,

Tulipán lesz itt a virág,

Csárdás lesz a nóta!

A röszei halastó.

Irtta: Palotás Fausztin.

Szeged pusztulása előtt már a hetvenes évek elején kisebb-nagyobb árvizek fenyegették a magyar Kánaánt. Nem a Tiszaszabályozás hibái miatt, mint azt a vízmenti emberek mondogatták. A magas földárja duzzasztotta, emelte föl a vizeket, szél és vihar segített neki, hogy néhány perc alatt elsőpörje a védtöltésnek csufolt gyarló kubikos alkotmányt.

Egy ilyen tavaszi kisebb veszedelem borította víz

alá a Szeged melletti röszei szántóföldeket, közte az özvegy Martonosi Jánosné húszholdas búzavetését, melynek csodálatára jártak az emberek. Mert mély lapályban feküdt, három méteres víz teríté piszkos szemfedőjét a smaragdözd vetésre.

A katasztrófa hírére özvegy Martonosiné fejéhez kapott, mintha ütés érte volna. Sírás, zokogás közt csak ennyit bírt mondani:

— Istenem, teremtöm! Miért bünteted az árvát és özvegyet? ...

A vizes tavaszra szokatlan meleg nyár következett, mely égbe kergette a vízpárát s az előntött terület gyorsan felszáradt. Csak a Martonosiné mély fekvésű földje maradt tovább is víz alatt, mintegy tavat képezve a zöldelni kezdő földek közepén.

Baranyi János tanyai kapitány, Martonosinének csaknem tőszomszédja, amint egy szép délelőtt elballagott az új tó mellett: meg-megállt s figyelmesen nézegette a sima, kissé zavaros víz felületét. Praktikus, ravasz ember volt. Gyermeckorában a halhasító tanyán cse-

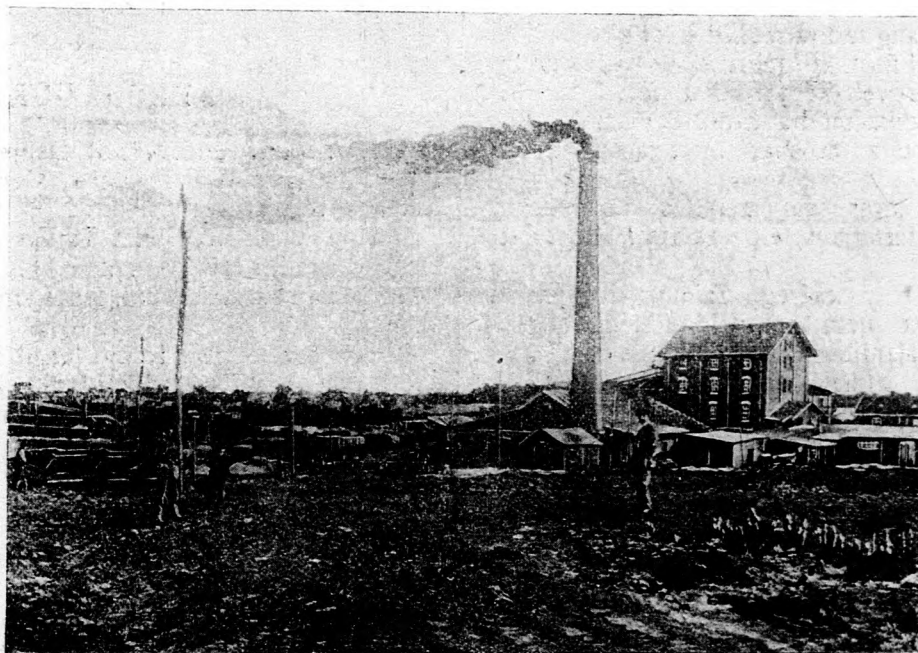
szabadulna meg egyszerre. Készséggel állott rá az alkura.

Másnap már egész sereg városi halász és fisér hálók-kal vizsgálta a tó mélyét, tartalmát, a maguk módja szerint gratuláltak Baranyi uramnak a kitűnő vásárhoz. Ezreket ér a hal, ami benne fürdik, uszkál. (Megjegyzem, hogy a szegedi nép hihetetlenül halevő; pénteken még a legszegényebb kofa asztaláról sem szabad hiányozni a hálnak. A halpaprikást meg nem unja a bölcsőjétől a koporsóig, mint azt Mikszáth találóan mondja)

Persze, hogy hamar híre ment a tó mesés értékének. Jó lélekkel mondhatjuk, Martonosiné tudta meg utoljára. Lelkendezve futott át a Baranyai szomszédhoz.

— Segítse Istena nagy szerencséhez — köszöntötte jó-ságos képpel. De némi kéréssem is volna, ha meghallgatná. Szegény özvegy vagyok, a víz tönkretett; idősebb leányom jegyben jár, pénz kellene az ánríktomára. Toldja meg a haszonbért valami összeggel.

— Miért nem kívánja mindjárt az ingemet is. — För-

A Cséry-féle szeméttelap átnézete.

lédkedett, éles szeme rögtön észrevette a kincset, mely a tóban rejtőzik. Sűrű kisebb-nagyobb csobbanás hallatszott a víz felületén, mintha időközben valaki követ dobálna belé. Baranyi nagyon jól tudta, hogy a csobbanás a hal játékából ered, amint fejével vagy derekával nagyokat szánt a víz színén. Ivásra alkalmas csendes, mély víz: a temérdek kisebb-nagyobb hal mind ide-szorult.

Baranyi már délben átnézett az asszonyhoz egy kis parázs beszélgetésre. Vigasztaláson kezdte, panaszszal folytatta és kemény kifakadásokkal színezte: hogy milyen nehéz a megélhetés még a tehetősebbnek is s a szegény ember kézzel-lábbal kapkod azután: miből valami hasznot várhat, remélhet.

Aztán ravaszul átterelte a beszédet a vízállásos földre, a halastóra. Valószínű, hogy hal is akadna benne. Adna talán száz forintot is, ha a vizet hálóval egyszer végig-húzhatná.

— Nem nagy ár érte! — mondja közönyösen. — Veszett fejszének a nyele. Én is szegény ember vagyok!

Martonosinének felcsillant bortus szeme. Száz forint nagy pénz egy szegény özvegynek. Mennyi tehertől

medt rá Baranyi, kézzel-lábbal hadonázva. — Hacsak ezért jött, úgy máris mehet, Isten hírével!

Martonosiné szelid lelke gyűlöli a feleselést, haragot. De erre a durva hangra tekintete elborult s az elkergetés szégyenétől mindkét kezét görcsösen emelte az égnek:

Verd meg Isten ezt a cudar embert! — Azt mondja a szóbeszéd: árva, özvegy átkának mindig van fogantója.

Baranyi csakhamar egyezséget kötött a vállalkozó halászokkal. Kijelölték a napot is, amelyen munkába állanak. Előtte való este korábban feküdt le a szokott-nál; álmatlanság között látogatta a nagy hasznót, mely őt vagyoniilag az első tanyai gazdák közé emeli.

Míg Baranyi az ágyában hentergett, azalatt nevezetes változások történtek az égben, az este még oly derűs, csillagos, holdvilágos égen. Szurokfelhők tolokodtak fel a mennyboltig s nyomukban iszonyú szélvihar támadt. Ékteien süvöltés, zúgás, recsegés tölti be a mindenséget, egy-egy földettrázó dörgéssel, mialatt vakító villámok úzik, kergetik egymást. Majd megered a zápor rettenetes suhogással s kitör az elemek harca olyan rémítő erővel, melyet istenítéletnek szoktak nevezni.

A pogány idő Baranyit is megborzasztja. Hát van-e olyan kerges szív, mely nem fél az ég haragjától! De egyszerre úgy rémlik, mintha kívülről az ajtó előtt sikongana, jajgatna, kiabálna valaki, aki most a nevét is tisztán hallja . . . Aztán erősen megveri, zörgeti az udvari ablakot. Kétségtelen, nála zörget valaki, hogy bejuthasson. Ki járhat itt éjszakának évadján, ily borzasztó időben: mikor még a házörző eb is fődél alá menekül.

Baranyi egy pillanattal talpon termett, az ablakhoz szaladt, kinézve azon, hogy jobban lásson, hallhasson.

— Én vagyok, édes apám, a Juliska — hallatszott kívülről, a vihar sivításán keresztül egy nyöszörgő asszonyi hang. — Ereszsen be, mindjárt meghalok.

Most egy vakító villám cikkázott át a sötétben, éppen az ablak előtt s annak sárgás fényénél Baranyi egyetlen menyecske lányát ismerte föl. Pár hónap óta van férjnél, egyik feketeszéli tanyai gazdánál. Egész valójában megrendülve nyitott ajtót leányának.

— Mi hozott téged haza? — kiáltott a réműlet hangján.

A fiatal asszony alig tudott szóhoz jutni a zokogástól. — Megvert, bottal ütött az uram! Az az undok ember, kihez édes apám erővel kényszerített feleségül. Már hetek óta kutya-macska módra élünk egymással. Most is két napig mulatott a városban, mert vacsorával nem vártam, ütött, vert . . .

Rám fogja, hogy most sem szeretem, hogy leánykoromban szeretőt tartottam; elpusztítással, megöléssel fenyeget . . .

Baranyiban felforrt a méreg. Sajnálta leányát, de gyanakvó természete nem ad neki föltétlen igazat. Hátha ő is hibás valamiben? Azért kitérően válaszolt.

— Majd holnap, a halászat után rendet csinálók köztetek. Visszaviszlek az uradhoz.

— Vissza? Ahhoz a vadállathoz? — vágott közbe kétségbeesetten a menyecske. — Inkább a temetőbe vigyenek.

Baranyi szép szavakkal iparkodott megnyugtatni leányát. Igaz, hogy e házasságot ő erőszakolta, de a férje nagygazda a tanyákon. Sok eset volt már ilyen, aztán minden jóra fordult. Türelem, szelídség sok sebet begyógyít. Hát csak maradjon itthon holnapig. Ha igaza van, megvédi ő a vére árán is.

A szegény fiatal asszony jól tudta, hogy ez csak üres beszéd, hitegetés ez a biztatás . . .

Baranyi az izgalmas éj után kissé későn ébredt. Mindjárt a lányát tudakolta. Az öreg cseléd elmondta, hogy már hajnalban elhagyta a tanyát, hazamegy s kéreti apját, hogy úgy dél felé nézzen be hozzájuk.

— Hát ezt okosan tette — vélte Baranyi nyugodtan. — Asszonynak ura mellett a helye.

Kissé megkésétt. Megvagdalta a lovakat, hogy mielőbb a halastóhoz érjen, hol a halászok már türelmetlenül várták.

Alapos bepálíkozás után vidám kedve volt a kupec-társaságnak. A nagy háló már fakockáival megszállta a víz felületét s lenn az ólomsúly a tó felének széles medrét elzárta. Ami hal elébe szorul, burokjába szorul az utolsó csikig.

Mind ahányan voltak, belekapaszkodtak a nehéz háló köteleibe neki nyújtott nyakkal, megfeszített lábakkal, teljes erővel húzták a part felé. Még Baranyi is segített nekik, mert a háló olyan nehéz, súlyos a kövér halak ezreitől.

Amint a háló közepe a víz színén felbukkant s a partra esett: egy percre iszonyú, síri csönd támadt. A másik pillanatban vadállati hang, örült ordítás, hörgő

kiáltás harsogta át a csendet. És Baranyi egy zuhanással a hálóra bukott.

A fickándozó, pattogó halak közt ott feküdt szegény menyecske leánya megmeredve, holtan. Inkább a sírba, mint haza, vissza az urához! Szemeik nyitvák, de üdén maradt arca azt mutatja: hogy nem rég szállt el belőle a lélek.

Baranyi átkarolta a leánya fejét, úgy iparkodott folytonos hörgés között a háló összegöngyölt szárnyai közül kibontani. A halászok megrendülve, szó nélkül, de eliszonyodva bámulják a kétségbeesett vergődést.

Vége volt a halászatnak. Ki nyul olyan halhoz, mely holttestet úszkál körül.

. . . Még pár év előtt is élt ez a meghibbant elméjű öreg ember: ki egész napokat töltött a röskei töltésen s vékony botjával folyton turkálta, rendezte a göröngyöket.

Ha azután valaki, csak úgy szokásból is megkérdezte, mit művel olyan buzgalommal, torkaszakadtából kiabálni kezdett:

— Átvágom a töltést, kieresztem a Tiszába a halakat. Hadd legyen kedve, öröme az én leányomnak!

APRÓSÁGOK.

A debreceni levéltárból. Debrecen város 1633-ban bérbeadta nyomdáját Fodoich Menyhért nevű Deáknak a következő feltételekkel:

1. Hogyha az becsületes Tanács Menyhért Deáknak elegendő erejét, avagy mesterségét ez állapotra nem ítélné alkalmasnak lenni, tehát annak adhassa, akinek akarja.

2. Hogyha Ő neki leánya vagy fia után oly tudós successorai nem maradhatnának, kik ez méltóságos tisztnak elégségesképen megfelelnek, tehát az Becsületes Tanács azoktól elvehesse és illendőbbnek átadhassa. Ha pedig a Succesorok között találtatnak lenni, az melyik méltóbb arra, az Becsületes Tanács liberum arbitruma legyen.

3. Mind az Házat, mind az Typographiát úgy építse, hogy a Tanácsnak is tessenek, mert arra az Tanácsnak Inspectiója léssen esztendőnként és ha gondviseletlensége miatt szenvedhetetlen fogyatkozást, avagy pusztulást ismerhetnek rajta, azt tölle elvehesse.

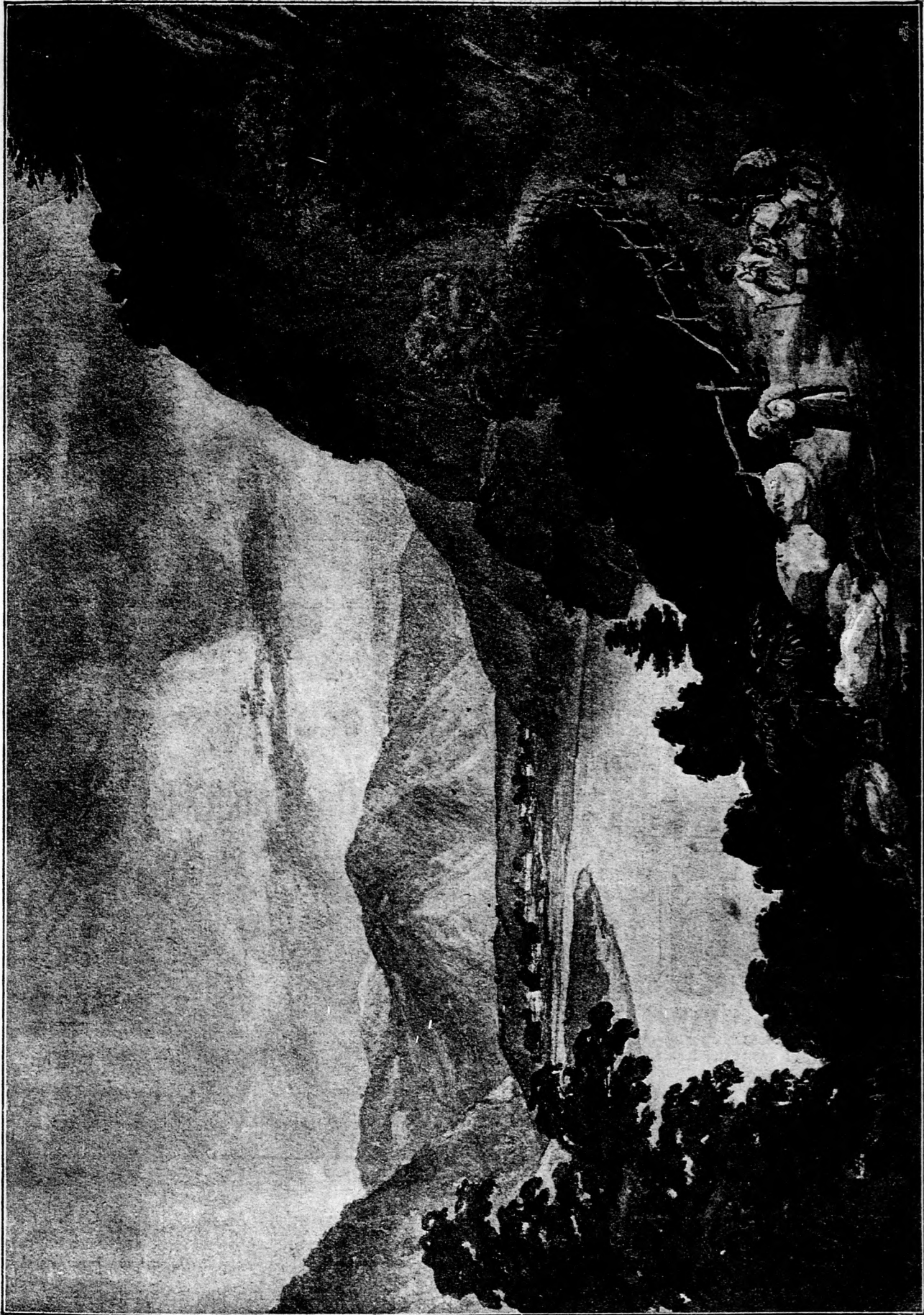
4. Az Város könyveit, kiváltképen az Templomba való énekes Garduálékat, ujonnan, az mikor kívántatik. az Város Protokollumával egyetemben bekötni és helyére állítani tartozzék. Az adószedő Deákok és Borbirák Regestrumával egyetemben pénz nélkül, papirossát adván hozzá néki.

5. Semminémű újítást az Könyveknek kibocsátásában, sem valami hijában való pasquinust, de kiváltképen Theologiát az Városnak Becsületes Praedicatori és Tanács hire nélkül kibocsátani ne merészljen.

Ez conditiókat elfogadván az Házat és Typographiát a Deák kezéhez bocsátja in fl. 500 az Materiálékkal egyetemben.

A káromkodás büntetése Szücs Ferenc hitestársa, akit az egész város Égettboros Jopohának nevezett, mivel „atta teremtettével“ káromkodott és átkozódott, mint gyalázatos persona, ki a jámbor lelkeket botránkoztatta, adassék hóhér kezébe, ki előbb vonja ki nyelvét fogóval, azután pedig a régi kálvária helyén köveztessek meg. Et ita factum est — mondja az 1633-ik évi jegyzőkönyv.

Menelik ajándéka a pápának. Menelik afrikai császár két szép kölyök-oroszlánt küldött ajándékba a pápának. Mint Rómából jelentik, a két oroszlánt

Alpesi táj.

most szállították a vasútról a Vatikán kertjébe, két tágas ketrecben. A két fenevad az afrikai oroszlanfaj legszebb példánya s mindössze öt hónaposok. Január első napjaiban indultak el Abessziniából Mária Bernárd atya kíséretében s a sivatagon át teve hátára kötözött ketrecben tették meg az utat. A sivatagon való átkelés közben, a karaván nem csekély rémületére, ismételtlen egy nőstény oroszlan mutatkozott a közelben; szerencsére azonban az oroszlan nem vette észre a két kölyk-oroszlant s így nem is okozott egyéb kellemetlenséget. Az egész úton Bernárd atya gondozta a kis fenevadakat, amelyek úgy simultak hozzá, mint két kezes bárány; nemcsak hogy türték simogatását de kezét is megnyaldosták dondozójuknak. Néha azonban mégis a sivatag királyának képzeltek magukat s a foguk fehérét is mutogatták. Legalább erre mutat az a sok karcolás és sebhely, mely Bernárd atya kezét tarkítja.

Esernyő mint életmentő. Izgalmas jelenet játszódott le a Szajna-parton és csupán egy gyöngye nő önfeláldozó bátorságának köszönhető, hogy két emberélet nem esett áldozatul. Egy fiatal, tizennyolc éves leány a Szajna partjáról séta közben beleszédült a folyóba. Láttá ezt a közelben arra haladó Guilloteau nevű betegápoló s utána ugrott a habokkal küzködő leánynak, akit gyorsan ragadtak magukkal a hullámok. Az erős ár azonban őt is elragadta és sehogy sem birt a leány közelébe jutni s minthogy maga sem volt valami jó úszó, már-már ő is veszedelembé került. Szerencsére egy bátor hölgy, Dubrot kisasszony legott átlátta a veszedelmes helyzetet s noha maga is nagyon gyöngye úszó, habozás nélkül a vízbe vetette magát, előbb azonban kinyitotta az esernyőjét. Ez az ötlet pompásan bevált. Sikertült neki a két fuldokló embert elérni s az esernyőt odanyújtván nekik, mind a hárman a felszinen tarthatták magukat, míg csak a mentőcsónak oda nem érkezett. Dubrot kisasszonyt a parton összegyűlt tömeg lelkesen megéljenezte s a rendőrprefektus személyesen üdvözölte a bátor hölgyet, akit kitüntetésre fog ajánlani.

KÉPÜNKHÖZ.

Alpesi táj. Nemcsak hazánkban vannak vadregényes vidékek, hanem Tirolban, Svájcban is. Mai képünkön egy gyönyörűsége alpesi tájkot mutatunk be az olvasónak.

Szerkesztői üzenetek.

N. I. Az uradalmi gépész nem tartozik a cselédtörvény rendelkezési alá, azonban mint szakképzettséggel bíró iparos, a felmondás tekintetében joggal igényelhet legalább is olyan bánásmódot, amilyent a cselédnek a törvényt biztosít. Szerződése más kikötés hiányában legalább egy évre kötöttnek tekintendő és jogosan igényelheti a cselédtörvény 40. §-ának rendelkezéséhez képest, hogy a gazda a szerződést neki legalább 2 hónappal a szolgálati év lejártá előtt felmondja. Ha ez meg nem történik, a szerződés újabb egy évre meghosszabbítottnak tekintendő. A február 24-én történt felmondás akkor érvényes, ha a cseléd szolgálati éve április 24-én jár le.

Sz. L. A gyakorlati gazdazdatisti szakvizsgát most már nem teheti le, mert a múlt évben tartották az utolsót.

Sch. A bíróságaink által állandóan követett joggyakorlat szerint a haszonbérbeadó a birtoknak a szerződésben kitüntetett tér mértékéért szavatol olyan értelemben, hogy ha kiderül, miszerint a terület a szerződésben kitüntetettnél csekélyebb, a haszonbéreket aránylagos részét visszatéríteni és a jövőre nézve a haszonbért leszámítani tartozik.

Gy. F. Kérdésére megbízható választ csak úgy adhatunk, ha kérdését megismétli és azt is közli velünk, vajjon a haszonbérbeadó, avagy az adóhivatal követeli-e öntől az utadót és hogy melyik utadóról van szó, vajjon arról, amely a haszonbérrel birtok földadója után vetették ki, vagy pedig arról, amely a haszonbérletnek III. oszt. kereseti adója után jár?

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. február 19.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.12—1.40 K., helybeli borjúhús 1.30—1.40 K., sertéshus 1.22—1.24 K., szalonna füstölt 1.36—1.40 K., szalonna, olvasztani való 1.24—1.28 K., háj 1.40—1.42 K., sertésszir 1.40—1.44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.20—1.60 K., hazai sonka 1.80—2.— K., szalámi 3.60—4.— K.

Baromfifélék: —.—.— K., rántani való csirke 1.80—2.40 K., sütni való csirke 2.40—3.20 K., kacsza, hizott 5.60—7.— K., lud hizott 12.—16.— K., pulyka, hizott 8.—10.— K. páronkint. Vágott hizott liba 1.40—1.50 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1.20—1.40 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 23.—23.90 K. Rozs 19.80 K-tól — K-ig. Árpa 15.— K-tól — K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 15.65.— K. Tengeri 13.50.— K.

Teavaj: (centrifugált) 2.20—2.40 K., főzővaj 1.60—1.80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 16—20 fillér.

Tojás: bácskai 0.98—1.00 K., erdélyi apróbb áru —.—.— K. ládánkint (1440 drb). Apadt —.—.— K., meszes —.—.— K.

Zöldseggfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 5.80—6.60 K., rózsas új 5.60—6.60 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —.—.— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	
K.	34.80	34.40	34.—	33.60	33.20	32.80	31.80	30.20	—

Takarmányvásár. Réti széna 6.80—8.40, muhar 7.80—8.60 zsup-szalma 6.—6.40, alomszalma 4.—4.80.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Alfa-Separator

Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

85,252. I/B—1. 1907. sz.

Faeladási hirdetemény.

Az 1907. évi július 27-én kelt 60841. sz. tájékoztató hirdeteményvel kapcsolatban közhírré teszem, hogy a lipótújvári m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó alább megnevezett m. kir. erdőgondnokságokban 1908. évtől kezdődőleg, bezárólag 1912. évig, tehát egymás után következő öt éven át termelhető fenyő- és esetleg szil-, juhar- és kőris-, épületi- és műszerfának, valamint lágy és kemény tűzifának tövön az erdőben, kataszteri holdankénti egységarak mellett, illetve a kincstár által házilag kitermelt és a farakodókra leszállított szálfá és rönkök fatömegnek köbméterenkénti egységarak mellett való értékesítése iránt a lipótújvári m. kir. főerdőhivatal irodájában versenytárgyalás fog az alább megjelölt két egymásután következő napon délelőtti 10 órakor és pedig:

I. 1908. évi április hó 13-án. Szóbeli versenytárgyalás a következő csoportok fahozamára.

1. I. csoport. Az oszada-revuczai m. kir. erdőgondnokságnak oszadai „A” üzemosztály I, II. és III. vágássorozataiban a fennebbi 5 év alatt kihasználható 136·2 kat. holdon termelhető mintegy 25,100 m³ fenyő-, épületi- és műszerfára és mintegy 1800 m³ lágy tűzifára.

Kikiáltási ár kat. holdanként 1920 korona. Bánatpénz 5000 korona.

2. II/a. csoport. Az oszadai vízfűrész használatával az oszada-revuczai erdőgondnokság „A” üzemosztályának IV. vágássorozatában és a „B” és „D” üzemosztályaiban a fennebbi 5 év alatt kihasználható 504·9 kat. holdon termelhető mintegy 53,300 m³ fenyő-, épületi- és műszerfára, és mintegy 4600 m³ lágy- és 15,300 m³ kemény tűzifára.

Kikiáltási ár kat. holdanként 1255 korona. Bánatpénz 12,000 korona.

3. II/b. csoport. A vichodnai m. kir. erdőgondnokságban a fent megjelölt 5 év alatt kihasználható 143·4 kat. holdon a kincstár által kitermelendő és a Vág melletti rakpartokra leszállítandó mintegy 38,000 m³ fenyő szál- és rönköfára.

Kikiáltási ár: a) Vichodnán a fehér Vág melletti rakhelyen átadandó fa után:

10—19 cm. középátmérőig köbméterenként	11 kor. 30 fill.
20—28 „ „ „ „	14 „ 30 „
29 és több cm. „ „	16 „ 80 „

b) Lipótújvárott a Vág melletti rakhelyen átadandó fa után:

10—19 cm. középátmérőig köbméterenként	13 kor. — fill.
20—28 „ „ „ „	16 „ — „
29 és több cm. „ „	18 „ 50 „

Bánatpénz 9000 korona.

4. II/c. csoport. A likavai m. kir. erdőgondnokságban a fent megjelölt 5 év alatt kihasználható 150·1 kat. holdon a kincstár által kitermelendő és a Vág melletti rakpartokra, illetve a lucskii erdei farakhelyre leszállítandó mintegy 19,000 m³ fenyőszál- és rönköfára.

Kikiáltási ár: a) Rózsahegyen a Vág melletti rakhelyen átadandó fa után:

18—19 cm. középátmérőig köbméterenként	13 kor. — fill.
20—28 „ „ „ „	16 „ — „
29 és több cm. „ „	18 „ 50 „

b) A lucskii erdei rakhelyen átadandó fa után:

10—19 cm. középátmérőig köbméterenként	11 kor. 40 fill.
20—28 „ „ „ „	14 „ 40 „
29 és több cm. „ „	16 „ 90 „

Bánatpénz 5000 korona.

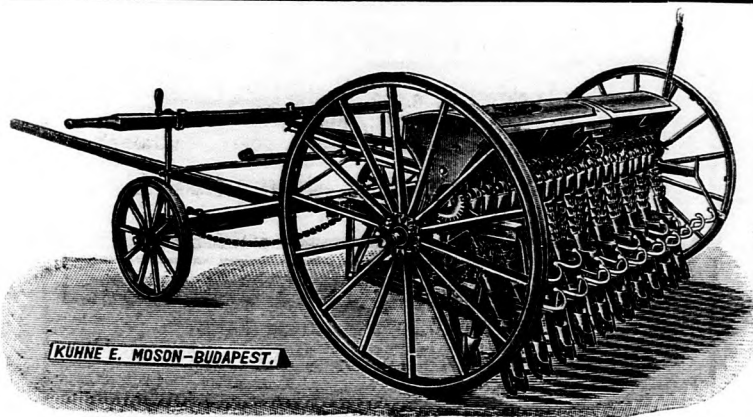
II. 1908. évi április hó 14-én. Írásbeli versenytárgyalás a következő csoport fahozamára:

5. III. csoport. A lipótújvári gőz- és vízfűrész használatával a szvarini, feketevági és teplicskai m. kir. erdőgondnokságokban a fennebbi 5 év alatt kihasználható 1053·4 kat. holdon termelhető mintegy 252,500 m³ fenyő-, épületi- és műszerfára, továbbá mintegy 26,800 m³ lágy és mintegy 5300 m³ kemény tűzifára.

Kikiáltási ár kat. holdanként 3000 korona. Bánatpénz 60,000 korona.

Az eladásra kerülő összes vágások a helyszínén ki vannak tűzve és az érdeklődők által bármikor megtekinthetők és becsülhetők is. Bővebb felvilágosítással a lipótújvári m. kir. főerdőhivatal szolgál, a hol az általános árverési és szerződési feltételek is megtekinthetők. Ezek a feltételek egy a m. kir. földmivvelésügyi miniszterium erdészeti főosztályában (Budapest, V., Zoltán-utca 16.), valamint a lipótújvári m. kir. főerdőhivatalban legkésőbb 1908. évi március hó 10-ik napjától kezdve átvehetők. Kelt Budapesten, 1908. január hóban.

M. kir. földmivvelésügyi miniszterium.

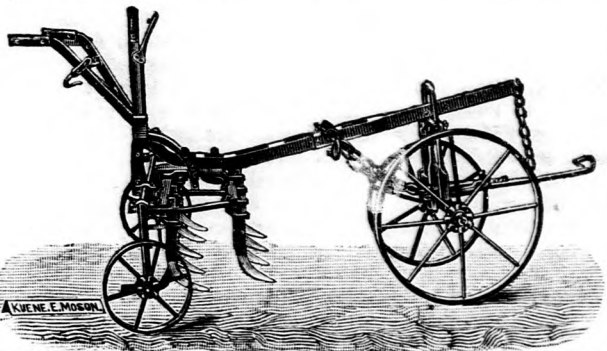
KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazd. gépgyárában **MOSONBAN**

elismert gondos kivitelben készülnek:

**Egy- és többvasu aczélekék
Rét- és szántóföld-boronák
Mélyítő és porhanyító eszközök**

a tavaszi szántás helyettesítésére.

„MOSONI DRILL” sorvetőgépek

Uj! „Econom” műtrágyaszórók
Burgonyamivelő eszközök
Laass-féle répakapáló-gépek
OSBORNE aratógépek.

Főraktár: Budapest, VI. ker., Váci-körút 57a.

Fiókraktárak: Temesvár, Debreczen.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen
július és október hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Aruosztály — Gyapjuárverések
Nádor-utca 12. sz.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent
képek lemezeit (kliséket) olcsón
kölcson adja, esetleg eladja a
„FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, BUDA-
PEST, IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

1908. Hatodik évfolyam. 1908.

Egy állatkedvelő sem nélkülözheti a legolcsóbb és legjobb
baromfi- és házinyulatenyésztési heti képes szaklapot, a

„BAROMFITENYÉSZTÉS“-t,

mely a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-,
galamb- és házinyulatenyésztési és értékesítési kérdéseket a
legteljesebben felkarolja és tárgyalja.

Főszerkesztő:

HREBLAY EMIL
állattenyésztési felügyelő.

Földhirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok
és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvas-
hatják a „Baromfitenyésztés“-t, a magyar baromfitenyésztési
ügy igaz barátját. — Előfizetési ára: Egy évre 10 K, félévre
5 K. A „Baromfitenyésztés“ hetenként szép képeket közöl.
Levélzsekrényében minden kérdésre megbízhatóan és pon-
tosan válaszol. A „Baromfitenyésztés“ olcsóságával (egész
évre 10 K, félévre 5 K) a szerényebb és legkényesebb
igényeket is kielégíti. — Előfizetési pénzek e czim alatt
„Baromfitenyésztés“ szerkesztőségének,
Budapest-Rákospalota, V. utca 3. sz. küldendők.
Ezen heti képes szaklapot a szerkesztőség mindenkinek, aki
levelezőlapra hozzá fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve
küldi mutatónak, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e ház-
pótló lapot minden tenyésztő megismerje. A ki a „Baromfi-
tenyésztés“-re egy évre 10 koronával egyszerre már most
előfizet, az ezen évben teljesen ingyen kapja
a lapot.

Baromfitenyésztők Lapja

a Baromfitenyésztők Országos
Egyesületének hivatalos köz-
löny; a legjobb és legelter-
jedtebb baromfitenyésztési
szaklap. Minden tenyésztőre
nélkülözhetetlen. Hirdetésekre
a legalkalmasabb. Előfizetési
ára, mint az egyesület tagsági
díja 8 kor. egy évre. Olcsó
hirdetési díjak. Szerkesztőség
és kiadóhivatala: Budapest,
IX. ker., Üllői-ut 25. szám,
Köztelek, I. emelet 10. szám.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb.
utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithogra-
fiailag legszebben, legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.940.— kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.28 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.831.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az
ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban résztstínek
és az 1901. évi üzletfeleslegtől egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva
volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba he-
lyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatéri-
tést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os
díjvisszatérítésben résztstítek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítot-
tak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben résztstítet-
tek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők
közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban
készszéggel szolgál az igazgatóság.